

שאול סמברג ז"ל.

שאול נולד במנצ'סטר, אנגליה, בפברואר 1921. הוא היה בן הזקונים במשפחה וקדמו לו שלשה אחים ואחות אחת. היו אלה שנים קשות מאד, כנראה בכל אירופה. מובטלים במאות אלפים ופרנסה אין. בשלב מסוים מכרו אפילו את המיטות וישנו על מזרנים, על הרצפה. שאול לא שכח תקופה זו והיא הייתה חלק מעיצוב אופיו.

עם הזמן המצב השתפר מעט, ואחיו יצאו לעבוד. המשכורות עזרו לרווחת המשפחה, ולאט לאט הגיעו זמנים טובים יותר. "היינו הראשונים ברחוב שלנו שרכשו רדיו, ואני עוד זוכר את הילדים מצטופפים סביב ביתנו, לשמוע את הקולות והשירים הבוקעים מתוך קופסא". הוא נעשה מלך השכונה. "רק לחברים שלי הרשיתי להציץ פנימה ולראות את הפלא". זה היה, כמובן, לפני שמישהו חלם על טלוויזיה.

שנות הנעורים חלפו מהר, מהר מדי. כמו רוב הצעירים באותה תקופה, הוא לא השקיע את זמנו בלימודים אלא יצא לעבוד, לעזור בפרנסת הבית, כי בינתיים אחיו הבוגרים התחתנו והייתה להם כבר משפחה שלהם.

מלחמת העולם השנייה קטעה את השגרה. שאול התגייס לצבא הבריטי ובילה מספר שנים באירופה, כאלחוטאי. בצבא נתקל בלא מעט מקרי אנטישמיות, שהגבירו בו את התודעה היהודית.

אחרי שהשתחרר חזר לעבוד, עד אוקטובר 1948. במלחמת העצמאות עלה ארצה, במסגרת המח"ל. "רציתי לעזור ליהודים" סיפר. "אחרי שראיתי את מחנות המוות, פחדתי שזה עלול לקרות שוב במדינה הקטנה, שסביבה מיליוני ערבים". בצבא שירת כאיש קשר בגדוד שהיה תחת פיקודו של יצחק שדה, וההכרות עימו הייתה אחד הזיכרונות היפים שחזר עליהם שוב ושוב.

בתום מלחמת השחרור החליט להישאר בארץ, עם קבוצה גדולה של אנשי מח"ל נוספים. הם הקימו גרעין התיישבות ששהה, באופן זמני, קרוב לרמת אביב (שעדיין לא הייתה), שם פגש את צפורה, וההמשך ידוע. הם נישאו ב-1950.

הגרעין עלה להתיישבות בכפר דניאל, קרוב לעיר לוד. אחרי מספר שנים בכפר דניאל עברה המשפחה לצפון, בעקבות חברי ילדות של צפורה. נקצר את הסיפור ונגיע לכפר הנשיא, אליו הגיעה המשפחה שמנתה כבר ארבעה אנשים: שאול, צפורה, דני ותמרה. למשק הגיעו בקיץ 1962, ונראה ששאול חש כדג במים. בזכות ההומור האנגלי השנון שלו, הוא נקלט במהרה והתקבל כחום בקרב החברים. דני, תמרה, ומרגלית שנולדה כאן, גדלו ככל בני המשק, הגדולים עוד הספיקו לחוות את הלינה המשותפת, ובהמשך – המשפחתית.

שאול עבד שנים במטע, השתלב מצוין בצוות, וגם בעבודות משעממות כמיון הפרי, העביר את היום בכיף, בדיונים סוערים ובדיחות עוקצניות, יחד עם דייב מנצ'סטר, הנרי בן-יהודה ומוסי ז"ל. כעת הם וודאי מקבלים אותו שוב אליהם, בחום, כמו אז. כפי שהיה מקובל בשנים עברו, גם שאול גוייס לתקופת תורנות של חצי שנה בחדר האוכל, (1968-1969). תקופה זו הניבה שלל מאמרים הומוריסטיים/רציניים שפירסם ב"דברי הכפר", ששיקפו ראייה נוקבת של הפגמים והאבסורדים בחיינו, לצד הומור שופע.

לאחר תקופה ממושכת בחקלאות, עבד שאול במפעל הבונים, שם ניהל את מחסן הכלים של מחלקת העיבוד, שנים רבות, ברמה מקצועית גבוהה.

בשנתיים האחרונות, עם החלשות מצבו הבריאותי, עבר שאול לבית יונתן, שם ביקרה אותו צפורה כל ערב, ויחד עסקו בפתרון תשבצים.

בדיוק לפני חודש פירסם ב"דברי" מילים חמות על הבית שמהווה עבורו HOME FROM HOME, על הצוות הנהדר והמסור, ועל החברים הטובים שבאים לבקר. הוא הביע משאלה שבית יונתן ימשיך לפעול כאן לשנים רבות, ונחרד מהמחשבה שחברים שיזדקקו לסיעוד יאלצו לנסוע מהמשק. משאלתו שזה "לא יקרה במשמרת שלו" – התגשמה.

יהי זכרו ברוך. רחל גינת / ארכיון כפר הנשיא

